



Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad Introduction to Caring Science with focus on Nursing

15 högskolepoäng

15 credits

Ladokkod: VVI011

Version: 13.0

Fastställt av: Utskottet för utbildningar inom vård 2017-04-26

Gäller från: HT 2017

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (GIN)

Utbildningsområde: Vård

Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap

Förkunskapskrav: Grundläggande behörighet samt Matematik B, Naturkunskap B, Samhällskunskap A eller Matematik 2a/2b/2c, Naturkunskap 2, Samhällskunskap 1b/1a1+1a2

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen inleds med en introduktion till högskolestudier och sjuksköterskeprogrammet med utgångspunkt i lokala, nationella och internationella styrdokument. Idéhistoriska grunder för vårdandet, sjuksköterskeprofessionen och vårdvetenskapens utveckling och framväxt studeras. Tonvikten ligger på centrala epoker i den idéhistoriska utvecklingen avseende synen på vetenskap, kunskap, människa, hälsa, värld och vårdande. Vårdvetenskapens centrala begrepp och teorier introduceras, där patientperspektivet är centralt och förtydligas genom ett livsvärldsperspektiv. En teoretisk referensram till vårdandets etik läggs genom att introducera centrala etiska teorier, värden och normer.

Lärandet i det vårdande sammanhanget behandlas genom studier av teoretiska utgångspunkter för vårdandets didaktik. Reflektion som begrepp och företeelse är i fokus samt kunskaps-teoretiska idéer av betydelse för professionsutbildningar. Ett samhällsperspektiv på människa, hälsa och vård introduceras genom begrepp och teorier som belyser kultur, genus, mänskliga rättigheter och socialpsykologiska faktorer.

Lagstiftning och andra styrfaktorer som reglerar samhällets vård studeras. Grunderna för sjuksköterskans ledarskap i vårdandet behandlas. I kursen belyses även hållbarhetsperspektiv i relation till sjuksköterskeprofessionen och vårdandet. Forskningsprocessen och vetenskaps-teoretiska grundbegrepp introduceras. Grunderna i informationssökning och informations-kompetens läggs.

Mål

Kursen syftar till att studenten tillägnar sig grunderna i ett vårdvetenskapligt och professionellt förhållningsätt i relation till sjuksköterskeyrket och ett patientperspektiv i vårdandet.

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

1. Kunskap och förståelse

- 1.1 redogöra för huvuddragen i vårdvetenskapens och sjuksköterskeprofessionens framväxt och utveckling,
- 1.2 redogöra för innebörder i centrala begrepp, teorier och värden inom vårdvetenskap,
- 1.3 redogöra för innebörder av ett patientperspektiv i vårdarbetet,
- 1.4 redogöra för sjuksköterskans ansvars- och kompetensområden samt styrfaktorer som reglerar dessa,
- 1.5 redogöra för styrfaktorer som reglerar hälso- och sjukvård samt socialtjänst,
- 1.6 redogöra för huvuddragen i forskningsprocessen,
- 1.7 redogöra för innebörden i hållbar utveckling utifrån ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt perspektiv i relation till sjuksköterskans kompetensområde.

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 tillämpa grunder i informationssökning
- 2.2 skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses,
- 2.3 identifiera och reflektera kring olika etiska värden och normer i en vårdssituation,
- 2.4 reflektera över normer, värderingar och attityder i relation till vård och vetenskap,
- 2.5 tillämpa reflektion som stöd för lärandet.

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 ett kritiskt reflekterande förhållningssätt till skilda perspektiv på vårdandet,
- 3.2 ett vetenskapligt förhållningssätt vid granskning av forskningsrapportering,
- 3.3 visa på ett kritiskt reflekterande förhållningssätt till vårdetiska ställningstaganden och dilemman,
- 3.4 ett reflekterande förhållningssätt i relation till hållbar utveckling och dess betydelse för människors hälsa samt sjuksköterskans ansvar.

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- Föreläsningar
- Reflektionsseminarier
- Seminarium

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

- Reflektionsseminarium (1): Aktivt deltagande i reflektionsseminarium, Idéhistoria. Lärandemål: 1.1, 1.2, 2.4, 2.5, 3.1, 3.4. Högskolepoäng 1,5. Betygsskala: Underkänd eller Godkänd
- Reflektionsseminarium (2): Aktivt deltagande i reflektionsseminarium, Människan som patient. Lärandemål: 1.2, 1.3, 1.7, 2.4, 2.5, 3.1, 3.4. Högskolepoäng 1,5. Betygsskala: Underkänd eller Godkänd
- Reflektionsseminarium (3): Aktivt deltagande i reflektionsseminarium, Hälsa, välbefinnande och lidande. Lärandemål: 1.2, 1.3, 1.7, 2.4, 2.5, 3.1, 3.4. Högskolepoäng 1,5. Betygsskala: Underkänd eller Godkänd
- Reflektionsseminarium (4): Aktivt deltagande i reflektionsseminarium, Vårdande. Lärandemål: 1.2, 1.3, 1.7, 2.4, 2.5, 3.1, 3.4. Högskolepoäng 1,5. Betygsskala: Underkänd eller Godkänd
- Seminarium: Aktivt deltagande i seminarium, Lagstiftning. Lärandemål: 1.4, 1.5, 1.7, 2.4, 3.4. Högskolepoäng 1,0. Betygsskala: Underkänd eller Godkänd
- Inlämning: Skriftlig inlämningsuppgift i par, Vårdandets etik och vetenskaplig teori och metod. Lärandemål: 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3. Högskolepoäng 3,0. Betygsskala: Underkänd eller Godkänd
- Individuell skriftlig inlämningsuppgift: Vårdvetenskaplig essä. Lärandemål: 1.2, 1.3, 1.4, 1.7, 2.1, 2.2, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.4. Högskolepoäng 3,0. Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl Godkänd
- Tentamen: Individuell. Lärandemål: 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 2.4, 3.1, 3.2, 3.4. Högskolepoäng 2,0. Betygsskala: Underkänd, Godkänd och Väl Godkänd

Varje examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första tentamenstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade uppsamlingstentamen, erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som Underkänds två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§). För betyget Godkänd på hel kurs krävs minst Godkänd betyg på samtliga moment. För betyget Väl Godkänd krävs dessutom Väl Godkänd på individuell skriftlig inlämning samt tentamen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

(fr.o.m. GSJUK17H)

Arman, M., Dahlberg, K. & Ekebergh, M. (Red.) (2015). *Teoretiska grunder för vårdande*. Stockholm: Liber. ca 200 s

Arman, M., Ranheim, A., Rydenlund, K., Rytterström, P. & Rehnsfeldt, A. (2015). *The Nordic Tradition of Caring Science: The Works of Three Theorists*. *Nursing Science Quarterly*, 28(4), 288-296.

- Berglund, M. & Ekebergh, M. (Red.). (2015). *Reflektion i lärande och vård – en utmaning för sjuksköterskan*. Lund: Studentlitteratur. ca 80 s
- Dubois C-A, McKee, M. & Nolte, E.(Eds). (2006). *Human resources for health in Europe*. (s. 1-7). Maidenhead: Open University Press. 7 s. [återfinns elektroniskt].
- Dysthe, O., Hertzberg, F. & Hoel, T.L. (2011). *Skriva för att lära- skrivande i högre utbildning*. Johanneshov: TPB. ca 90 s.
- Friberg, F. (Red.). (2012). *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. (s. 3-82). Lund: Studentlitteratur. ca 80 s.
- Karolinska Institutets bibliotek. (2009). *Vad är en vetenskaplig artikel? En guide*. [återfinns elektroniskt]. [Film 45 min].
- Kleinman, A., & Benson, P. (2006). *Anthropology in the Clinic: The Problem of Cultural Competency and How to fix it*. PLoS Med, 3(10), 2 [återfinns elektroniskt].
- Nyström, M. (2012). *I begynnelsen var ordet – ett vårdvetenskapligt perspektiv på språk och afasi*, Vetenskap för profession 21:2012. Högskolan i Borås. Valda delar, ca 6 s.
- Rönnerberg, L. (2016). *Hälso- och sjukvårdsrätt*. (Kapitel 3). Lund: Studentlitteratur.
- Sandman, L. & Kjellström, S. (2013). *Etikboken: Etik för vårdande yrken*. Lund: Studentlitteratur. 406 s.
- Segesten, K. (2011). *Att utbildas till sjuksköterska. Perspektiv på lärande*. Stockholm: Natur & Kultur. ca 15 s.
- Socialstyrelsen (2002). *Socialtjänstlagen*.stockholm:Socialstyrelsen. 32 s. [återfinns elektroniskt]
- Språkrådet. (2008). *Svenska skrivregler*. Stockholm: Liber. E-bok.
- Tamm, M. (2005). *Tanke och tro: Historiska nedslag i hälsa, sjukdom, liv och död*. Lund: Studentlitteratur. ca 250 s.
- Thurén, T. (2007). *Vetenskapsteori för nybörjare*. Stockholm: Liber. 192 s.
- Wiklund, L. (2003). *Vårdvetenskap i klinisk praxis*. Stockholm: Natur & Kultur. ca 90 s.
- Wikström, H (2009). *Etnicitet*. Malmö: Liber. ca 70 s
- Öhman, A. (2009). *Genusperspektiv på vårdvetenskap*. Husqvarna: Högskoleverket. [återfinns elektroniskt].

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i Sjuksköterskeutbildning 180 hp.

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.

Efter avslutad kurs erhåller studenten högskolepoäng fördelat på vårdvetenskapens deldiscipliner enligt följande:

- Vårdandets teori, filosofi och idéhistoria, 4,5 hp
- Vårdandets etik, 2 hp
- Vårdandets didaktik, 1,5 hp
- Vårdandets sociologi och psykologi, 2 hp
- Vårdutveckling och ledarskap, 1,5 hp
- Vetenskaplig teori och metod, 3,5 hp